

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ
Τμήμα Μελετών**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΗ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ»

Αρ. πρωτ.: **4815**
Αθήνα, **16/09/2022**

Ταχ. Δ/ση: Κεφαλληνίας 45 & Κόμμα Τράκα
Τ.Κ. – Πόλη: 112 57 Αθήνα
Πληροφορίες: Γ. Κυρίτσης
Τηλέφωνο: 213 2124 740
eMail: eaadhsy@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 213 2124 700
Ιστότοπος: www.hsppa.gr
www.eaadhsy.gr

Προς: ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: «Επικαιροποιημένος Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων και Απαντήσεων (FAQ's) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα στις δημόσιες συμβάσεις, λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία».

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 3697/06-07-2022 έγγραφο της ΕΑΑΔΗΣΥ (ΑΔΑ: 69Η3ΟΞΤΒ-ΠΚΣ) με θέμα: «Ενημέρωση για την έκδοση του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία».

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού εγγράφου της Αρχής, σας ενημερώνουμε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προς διευκόλυνση των κρατών-μελών της ΕΕ, ως προς την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Κυρώσεων κατά της Ρωσίας (Κανονισμός (ΕΕ) 833/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022) ειδικά στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων δημοσίευσε τη δεύτερη έκδοση του Οδηγού με απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις (FAQ's) -με ημερομηνία έκδοσης 26 Αυγούστου 2022- ο οποίος είναι διαθέσιμος ηλεκτρονικά στην ακόλουθη διαδρομή:

https://finance.ec.europa.eu/document/download/ab483a0f-af69-4e4a-a814-d96d10f56fbe_en?filename=faqs-sanctions-russia-public-procurement_en_0.pdf

Ειδικότερα, στον ως άνω επικαιροποιημένο Οδηγό έχουν προστεθεί οι ερωτήσεις 37 έως και 48, σε σχέση με την προηγούμενη έκδοση.

Στις πρόσθετες ερωταπαντήσεις (37 έως 48) αναπτύσσονται ζητήματα που αφορούν, ιδίως, στην αδειοδότηση που μπορούν να ζητήσουν οι αναθέτουσες αρχές από τις αρμόδιες εθνικές αρχές

για την εξαίρεση συγκεκριμένων συμβάσεων από τις κυρώσεις του Κανονισμού, στη δυνατότητα χορήγησης γενικής αδειοδότησης για περισσότερες κατηγορίες ή είδη συμβάσεων, καθώς και στην αντιμετώπιση φυσικών προσώπων με διπλή υπηκοότητα (πέραν της ρωσικής) ή προσώπων που τελούν υπό καθεστώς πρόσφυγα.

Περαιτέρω, στην ερώτηση 38 αντιμετωπίζεται το ζήτημα πότε θεωρείται επαρκής η δήλωση περί μη ρωσικής εμπλοκής σε μία δημόσια σύμβαση και πότε θα πρέπει να ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες. Στην αντίστοιχη απάντηση αναφέρεται ότι πρόκειται για θέμα εξατομικευμένης (ad hoc) αξιολόγησης της αναθέτουσας αρχής ως προς κάθε συγκεκριμένη σύμβαση και προσφέροντα, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος και τη σημασία της σύμβασης, τη φύση της σύμβασης και την ιδιαίτερη αγορά της, τη γεωγραφική θέση της εκτέλεσης της σύμβασης, ιδιαίτερες παρατηρήσεις σχετικές με τον προσφέροντα και την προσφορά του, και γενικές πληροφορίες γνωστές στον αγοραστή.

Σε κάθε περίπτωση, οι πληροφορίες για τη ρωσική εμπλοκή θα πρέπει να ζητούνται σε ολόκληρη την αλυσίδα ιδιοκτησίας (μέχρι τον τελικό πραγματικό δικαιούχο) μόνο όπου είναι απαραίτητο. Αυτό δεν ισχύει όταν μπορεί να αποκλειστεί ότι υπάρχει οποιαδήποτε μεμονωμένη έμμεση ρωσική συμμετοχή άνω του 10% της αξίας της σύμβασης στην αλυσίδα εφοδιασμού (ελέγχονται όλοι οι υπερβολάβοι και οι προμηθευτές, καθώς και οι υπερβολάβοι και προμηθευτές αυτών).

Στην ερώτηση 42 αναφέρεται κατά πόσο μπορούν οι συμβάσεις, οι οποίες εμπíπτουν στις απαγορεύσεις και στις κυρώσεις του Κανονισμού να τερματιστούν πριν από τις 10 Οκτωβρίου 2022, με την απάντηση να αναφέρει ότι ο Κανονισμός απαγορεύει την εκτέλεση συμβάσεων μόνο από τις 10 Οκτωβρίου 2022 και εφεξής. Επομένως, ο Κανονισμός Κυρώσεων δεν αποτελεί νομική βάση για την καταγγελία τους νωρίτερα. Στην πράξη, η πλειονότητα των συμβάσεων δεν μπορεί να λυθεί από τη μια μέρα στην άλλη. Ως εκ τούτου, η διαδικασία καταγγελίας θα πρέπει να ξεκινήσει αρκετά νωρίς για να διασφαλιστεί ότι οι συμβάσεις δεν θα εκτελεστούν πέραν της 10ης Οκτωβρίου 2022. Ενώ ο Κανονισμός για τις κυρώσεις αποτελεί νομική βάση για τη λύση των συμβάσεων, η διαδικασία υπόκειται στο εθνικό δίκαιο.

Πέραν των ανωτέρω, υπενθυμίζονται τα ακόλουθα, όπως είχαν ήδη επισημανθεί και στο με αρ. πρωτ. 3697/06-07-2022 έγγραφο της Αρχής (ΑΔΑ: 69Η3ΟΞΤΒ-ΠΚΣ):

Σύμφωνα με το άρθρο 5α του Κανονισμού Κυρώσεων:

«1. Απαγορεύεται η ανάθεση ή η συνέχιση της εκτέλεσης οποιασδήποτε δημόσιας σύμβασης ή σύμβασης παραχώρησης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και του άρθρου 10 παράγραφοι 1 και 3, παράγραφος 6 στοιχεία α) έως ε), παράγραφοι 8, 9 και 10 και των άρθρων 11, 12, 13 και 14 της οδηγίας 2014/23/ΕΕ, των άρθρων 7 και 8, του άρθρου 10 στοιχεία β) έως στ) και η) έως ι) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, του άρθρου 18, του άρθρου 21 στοιχεία β) έως ε), και ζ) έως θ) και των άρθρων 29 και 30 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, καθώς και του άρθρου 13 στοιχεία α) έως δ), στ) έως η) και ι) της οδηγίας 2009/81/ΕΚ, σε ή με:

α) Ρώσο υπήκοο ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του στη Ρωσία·

β) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου· ή

γ) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας αναφερόμενης στο στοιχείο α) ή β) της παρούσας παραγράφου, συμπεριλαμβανομένων, όταν αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 10 % της αξίας της σύμβασης, των υπεργολάβων, προμηθευτών ή οντοτήτων στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται κατά την έννοια των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις.»

Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου εισάγει παρέκκλιση από τα ανωτέρω, και καθορίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αρμόδιες αρχές μπορούν, παρά την συνδρομή κάποιας εκ των περιπτώσεων α), β), γ) της παρ. 1, να επιτρέπουν την ανάθεση και τη συνέχιση της εκτέλεσης συμβάσεων (διαδικασία αδειοδότησης).

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 5α, οι απαγορεύσεις της παρ. 1 δεν εφαρμόζονται στην εκτέλεση, έως τις 10 Οκτωβρίου 2022, συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από τις 09 Απριλίου 2022. Σε κάθε περίπτωση, οι περιορισμοί εφαρμόζονται από την δημοσίευση του Κανονισμού, ήτοι από 09 Απριλίου 2022, και μόνο για τις συμβάσεις άνω των ορίων των Οδηγιών.

Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες, μεταξύ άλλων, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Απαγορεύεται η σύναψη, **από την 09^η Απριλίου 2022, νέων συμβάσεων**, οι οποίες εμπίπτουν στην απαγόρευση της παρ. 1 του άρθρου 5α του Κανονισμού.
- **Συμβάσεις που εκτελούνται** θα πρέπει να τερματιστούν **μέχρι 10 Οκτωβρίου 2022**, εκτός από ειδικές περιπτώσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5α.
- Εναλλακτικά, οι συμβάσεις μπορούν να καταγγελθούν ή να ανασταλούν επ' αόριστον και άνευ όρων, εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους.

Συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν συντρέχουν οι περιορισμοί της παρ. 1 του άρθρου 5α του Κανονισμού **στις συμβάσεις που είναι στο στάδιο της εκτέλεσης**, οι αναθέτουσες αρχές **μπορούν να απαιτούν υπεύθυνη δήλωση από τον ανάδοχο**, η οποία δύναται να έχει το εξής περιεχόμενο :

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι δεν υπάρχει ρωσική συμμετοχή στην εταιρεία που εκπροσωπώ και εκτελεί τη σύμβαση, σύμφωνα με τους περιορισμούς που περιλαμβάνονται στο άρθρο 5α του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 833/2014 της 31ης Ιουλίου 2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω των ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, όπως τροποποιήθηκε από τον με αριθ. 2022/578 Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΕ) της 8ης Απριλίου 2022. Συγκεκριμένα δηλώνω ότι :

(α) ο ανάδοχος που εκπροσωπώ (και καμία από τις εταιρείες που εκπροσωπούν μέλη της κοινοπραξίας μας) δεν είναι Ρώσος υπήκοος, ούτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας εγκατεστημένος στη Ρωσία·

(β) ο ανάδοχος που εκπροσωπώ (και καμία από τις εταιρείες που εκπροσωπούν μέλη της κοινοπραξίας μας) δεν είναι νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου ·

(γ) ούτε ο υπεύθυνα δηλώνων ούτε η εταιρεία που εκπροσωπώ δεν είμαστε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή όργανο που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας που αναφέρεται στο σημείο(α) ή (β) παραπάνω,

(δ) δεν υπάρχει συμμετοχή φορέων και οντοτήτων που απαριθμούνται στα ανωτέρω στοιχεία α) έως γ), άνω του 10 % της αξίας της σύμβασης των υπεργολάθων, προμηθευτών ή φορέων στις ικανότητες των οποίων να στηρίζεται ο ανάδοχος τον οποίον εκπροσωπώ.»

Παρόμοια υπεύθυνη δήλωση συνιστάται να απαιτούν οι αναθέτουσες αρχές από τους υποψήφιους προσφέροντες, στο πλαίσιο της συμμετοχής τους σε **διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων**. Ειδικότερα, συστήνεται κατά τη διαμόρφωση των εγγράφων της σύμβασης, να περιλαμβάνεται ως δικαιολογητικό συμμετοχής¹ των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης, με αντίστοιχο περιεχόμενο.

Εφόσον οι αναθέτουσες αρχές το κρίνουν σκόπιμο, μπορούν να απαιτούν από τους προσφέροντες λεπτομερείς πληροφορίες ή τεκμηρίωση σχετικά με την τελική πραγματική ιδιοκτησία τους (για όλα τα μέλη της κοινοπραξίας σε περίπτωση κοινοπραξιών και, ενδεχομένως, και για τους υπεργολάβους, προμηθευτές και τρίτους στους οποίους στηρίζονται).

Οι παραπάνω πληροφορίες ενδέχεται να ζητούνται και σε μεταγενέστερο στάδιο, υπό τον όρο τήρησης των αρχών της ισότητας, της ίσης μεταχείρισης των προσφερόντων, καθώς και χορήγησης σε αυτούς εύλογου χρόνου αντίδρασης. Σε περίπτωση εύλογων αμφιβολιών σχετικά με τις ανωτέρω πληροφορίες, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητήσουν πρόσθετη πληροφόρηση.

Ελλείψει ρητής εθνικής ρύθμισης, τα ανωτέρω ισχύουν σε συμβάσεις άνω των ορίων.

Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση.

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης

¹ Πρβλ και άρθρο 93 ν. 4412/2016

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
3. Γραφείο Δημόσιων & Διεθνών Σχέσεων
4. Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων
5. Διεύθυνση Μελετών & Γνωμοδοτήσεων
6. Διεύθυνση Συντονισμού
7. Διεύθυνση Ελέγχου
8. Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- 1) Προεδρία της Δημοκρατίας
- 2) Βουλή των Ελλήνων
- 3) Όλα τα Υπουργεία / Γενικές-Ειδικές Γραμματείες

(Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)

- Υπουργείο Οικονομικών
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Υπουργείο Εξωτερικών
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
- Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

(προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης])

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Υπουργείο Υγείας
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

(προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων),

- Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Υπουργείο Εσωτερικών
- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου
- Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Υπουργείο Τουρισμού
- Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
- Υπουργό Επικρατείας, κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη

- Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Ιωάννη Οικονόμου
- Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Χρήστο Τριαντόπουλος
- Υπουργό Επικρατείας, κ. Χρήστο –Γεώργιο Σκέρτσος
- Γενική Γραμματεία Π/Θ, Γενικό Γραμματέα κ. Γρηγόριο- Αλέξανδρο Δημητριάδη

4) Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

(προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν. 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)

5) Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

6) Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

7) Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)

8) Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

(Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού)

(προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης

9) Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων)

10) Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων

